

Stiftelsen Josefinaskolan, Sigtuna
Plan mot diskriminering och
kränkande behandling
2017

Kort
version

Innehåll

Grunduppgifter.....	3
Främjande insatser	6
Kartläggning.....	12
Förebyggande åtgärder.....	13
Rutiner för akuta situationer	15

Grunduppgifter

Policy

Varje form av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling är otillåten på Josefinaskolan och ska förhindras. Alla ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt. Josefinaskolan arbetar för barns och elevers lika rättigheter. Skolan verkar för en trygg miljö som främjar respekt och tolerans.

Lagar som styr likabehandlingsarbetet

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
- Skollag (2010:800)
- Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10).

Likabehandlingsarbete handlar om att värna om elevernas mänskliga rättigheter och att implementera FN:s barnkonvention i skolan. Eleverna har ett rättsskydd mot diskriminering och trakasserier som är likvärdigt det som finns för skolans anställda. Diskrimineringslagen syftar till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett:

- etnisk tillhörighet
- funktionsnedsättning
- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- ålder.

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Fritidshem, Grundskola F-9

Planens giltighetstid

Planen gäller från 2017-02-05 till 2018-02-05.

Ansvarig för planen

Huvudmannen, styrelsen för Stiftelsen Josefinaskolan, ansvarar för att en plan upprättas årligen.¹

---

¹ Skollagen, 6 kap, 8 § Plan mot kränkande behandling.

Elevers delaktighet

- elevrådet
- klassråden.

Medarbetares delaktighet

- elevhälsoteamet (EHT)²
- fritidshemmets planeringskonferens
- kollegiet (personalkonferens skolan)
- studiedagar.

Vårdnadshavares delaktighet

- föräldraföreningens styrelse
- hemsidan.

Förankring av planen

- elevråd/fritidsråd
- fritidshemmets planeringsmöten
- föräldraföreningens styrelse
- hemsidan
- klassråd
- kollegiet.

Utvärdera

I början av varje år ska planen utvärderas på klassråd, elevråd, på lärarnas konferenser och studiedagar samt på fritidshemmets planeringsmöten. Planen tas också upp på EHT. Önskvärt är att även föräldraföreningens styrelse utvärderar planen. Utvärderingen ligger till grund för nästkommande plan.

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats

Planen har utvärderats i diskussioner på konferenser, på fritidshemmets mötestid samt på studiedagar. Eleverna har utvärderat planen på klassråd. Medarbetare har fått lämna in individuella utvärderingar.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Alla medarbetare, elever och rektor. Elevrådet och föräldrarådets styrelse har blivit tillfrågade att lämna synpunkter på fjolårets plan.

---

² EHT består av rektor, skolsköterska, skolpsykolog, speciallärare samt läkeerytmist. EHT träffas varje vecka.

Årets plan ska utvärderas

Senast 2018-02-05.

Hur ska årets plan utvärderas

Utvärdering av årets plan ska göras på klassråd, elevråd, studiedagar, konferenser. (skola och fritidshem). Föräldraföreningens styrelse ska tillfrågas att utvärdera planen.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor.

Främjande insatser

För Josefinaskolan gäller det att sätta ord på vad vi gör i det dagliga arbetet som främjar likabehandling. Genom att öka det främjande arbetet minskar behovet av akuta insatser. Det främjande arbetet handlar om identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten.

På Josefinaskolan vill vi lyfta fram vad som karaktäriserar vårt främjande arbete:

- elevråd/fritidsråd
- faddrar
- föräldrakontakt
- kvalitetsgranskning av läromedel
- läraren/fritidspedagogen som kamratstödjare
- mentorsgrupper
- rytmisk del i morgonperioden
- tydliggöra barnkonventionen
- återkommande evenemang.

Elevråd/Fritidsråd

Mål

Enligt skollagen 4 kap. Kvalitet och inflytande §§ 9, 10 ”ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. ... Inflytandet ska anpassas efter ålder och mognad. ... Elevföreträdare och övriga elever ska ges tillfälle att under skoltid behandla frågor av gemensamt intresse.”

Insats

På Josefinaskolan utses två lärare att planera och genomföra elevrådet i samverkan med elevrådets styrelse. Elevrådets styrelse och elevrådet ska mötas regelbundet på i förväg kända tider. Under 2017 ska elevrådet ta ställning till om separata möten ska hållas för de äldre och de yngre åldrarna. På fritidshemmet genomförs fritidsråd efter ett rullande schema med ansvarig medarbetare på fritidshemmet.

Ansvarig

De två lärare som har elevrådet som ansvarsområde, i samverkan med alla lärare, medarbetare på fritidshemmet.

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande.

Faddrar

Mål

Syftet med faddrar är att inga elever ska riskera att hamna utanför på grund av olika sociala förmågor, personliga egenskaper eller andra diskrimineringsgrunder. Syftet är också att bli trygg i sin skolmiljö (fritidshemmet inräknat) och att känna varandra över åldrarna. Utvärderingen visar att vi ska fortsätta med fadderskapet.

Insats

Faddersystemet innefattar alla årskurser utom åk 5 som ”vilar”. Åk 1 har åk 6 som fadderklass, åk 2 har åk 7, åk 3 har åk 8 och åk 4 har åk 9. Exempel på samarbete mellan åk 1 och 6: Lära sticka, modighetsövningar, hoppa hopprep, sociala övningar, lekar. Eleverna i åk 7 har skrivit egna sagor som de har berättat för sina faddersbarn i åk 2. De äldre eleverna kan också vara stöd i årliga skådespel, som att hjälpa till med sången i ettornas julspel.

Ansvarig

Klasslärare och mentorer.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Föräldrakontakt

Mål

Att ha en tät och regelbunden föräldrakontakt på alla nivåer i verksamheten är betydelsefullt. Vårdnadshavare ska känna sig trygga i att de får information, svar, återkoppling om deras barns studiegång och Josefinaskolans verksamhet. En tidig och regelbunden kommunikation mellan skola och hem minskar risken för missuppfattningar och motsättningar.

Insats

Veckobrev, utvecklingssamtal, föräldramöten, spontana kontakter, möten vid situationer som behöver redas ut, återkommande evenemang där föräldrar bjuds in och även kan vara delaktiga i planering och genomförande. Representanter för skolan deltar på föräldraföreningens möten, representanter för föräldraföreningens styrelse bjuds in till Josefinaskolans styrelsemöte. Föräldrar har möjlighet att komma på besök i verksamheten (skola och fritidshem). Föräldrar har möjlighet att till en låg kostnad äta lunch tillsammans med barnen.

Ansvarig

Alla i verksamheten (skola och fritidshem).

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande under året.

Kvalitetsgranskning av läromedel

Mål

Kvalitetsgranskning av läromedel ur ett likabehandlings- och diskrimineringsperspektiv. Vi har uppmärksammat att vi också vill kvalitetgranska våra periodhäften.

Insats

- Inventera om de läromedel som används i undervisningen förmedlar en stereotyp bild av könsroller eller av vissa etniska och/eller religiösa grupper.
- Inventera om de läromedel som används i undervisningen synliggör homo- och bisexuella personer och/eller personer med könsöverskridande identitet eller uttryck.
- Inventera om de läromedel som används i undervisningen synliggör personer med funktionshinder.
- Inventera om de läromedel som används i undervisningen synliggör människors situation utifrån olika åldersperspektiv.
- Inventera om vissa av de läromedel som används i undervisningen kan uppfattas som kränkande utifrån kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.
- Kvalitetsgranska våra periodhäften.

Ansvarig

Respektive klass- och ämneslärare.

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande, tid avsätts på högstadie – och låg/mellanstadiekonferenser.

Mentorsgrupper

Mål

Att ge ett naturligt forum, för elever att tillsammans med en vuxen diskutera frågor som berör skolans vardag.

Insats

Alla elever på Josefinaskolan har en lärare som mentor (år F-6 kallas klasslärare). Läraren är mentor åt en grupp elever/en klass som träffas regelbundet en gång i veckan. Denna träff är schemalagd och obligatorisk. Mentorerna kan även vid behov dela klassen i respektive mentorsgrupp efter behov och önskemål. Mentorn och mentorsgruppen utför minst en gång varje termin någon lustfylld aktivitet, som är gruppstärkande. Mentor utses av skolledningen.

Ansvarig

Respektive mentor/klasslärare.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Läraren/fritidspedagogen som kamratstödjare

Mål

Det gruppstärkande vardagliga arbetet i klasserna/grupperna, på raster och i fritidshemmet syftar till att främja positiva relationer och att bryta negativa beteendemönster. Alla medarbetare ska vara kända för alla barn.

Insats

Regelbundet planera och genomföra för gruppstärkande övningar i skolan och på fritidshemmet. Under rasterna ska pedagogerna stödja barnen i barnens sociala samspel. Barnen ska uppmuntras till lek och aktiviteter genom att pedagogerna ingångsätter, lär ut nya leker, är aktiva observatörer i den spontana leken.

Alla medarbetare har ansvar för att presentera sig i varje grupp, fritidshem och skola.

Ansvarig

Klasslärare/mentorer/fritidshemmets medarbetare, alla medarbetare.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

Ritmisk del i morgonperioden

Mål

Karaktäristiskt för Waldorfpedagogiken är den rytmiska delen i morgonperioden. Tillsammans får eleverna möjlighet att på ett lekfullt sätt arbeta med motorik, rytm och språk. Det är en bra gemensam start på dagen och stärker gruppen.

Insats

Varje morgonperiod inleds med en rytmisk del.

Ansvarig

Undervisande lärare

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande under året.

Tydliggöra Barnkonventionen

Mål

Att aktivt stärka respekten, skyddet och främjandet av barns mänskliga rättigheter inom skolan. Att

informera om Barnkonventionens fyra huvudprinciper, som återfinns i artiklarna 2, 3, 6 och 12³, samt att tydliggöra på vilket sätt dessa, genom gällande lagstiftning och allmänna råd, ska vara integrerade i skolans arbete.

Insats

Att i alla pedagogiska ämnesplaneringar hänvisar till minst en artikel från Barnkonventionen. Under läsåret 2017/18 ska alla årskurserna samt fritidshemmet arbeta med något tema från Barnkonventionen.

Ansvarig

Ledningsgrupp, alla lärare, alla medarbetare på fritidshemmet.

Datum när det ska vara klart

Inför varje termin och ny ämnesperiod, fortlöpande, temadag läsåret 2017/18.

Återkommande evenemang

Mål

Syftet med evenemangen är att främja samhörigheten på skolan och att ingjuta mod hos eleverna att våga uttrycka sig som den man är eller i en rollgestaltning. Alla dessa evenemang ger en tillhörighetsupplevelse för elever, personal och familjer.

Insats

Drakleken: Alla elever och hela personalen genomför ett rollspel i naturen baserat på Mikaellegenden. Detta skapar en stor gemenskap i alla åldrar oavsett vem man är.

Månadsfester: Alla elever engageras under året. Aktiviteten har som huvudsyfte att presentera olika klassers arbete för andra klasser så att man i yngre åldrar tar del av innehåll och form i kurserna som genomförs i högre åldrar. För äldre elever att påminnas om vad man tidigare varit med om i undervisningen. Alla elever vänjer sig vid att möta en publik och få respekt och uppskattning av denna. Alla elever vänjer sig också att vara publik och respektera dem som agerar.

---

³ **Barnkonventionen, artikel:**

2: *Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.*

3: *Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.*

6: *Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.*

12: *Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.*

Resor: Eleverna arbetar och sparar ihop gemensamma medel vilket i sig skapar gemenskap.

- Skidresa i klass 6: Gemensam matlagning och även här att leva under primitiva förhållanden med gemensamma regler.
- Ellenresan i klass 8: ”Teambuilding” genom att planera och genomföra en seglats på ett skolskepp. Dessutom tränas eleverna att leva tätt inpå varandra.
- Konstresa i klass 9: Starka gemensamma upplevelser genom utlandsvistelse. Att kunna acceptera ett strängt regelverk när man besöker främmande städer. Acceptansen av gemensamma regler främjar ömsesidig respekt och fungerar även gruppdynamiskt.

Skådespel:

Klass 1: Julspelet

Klass 2: St Mikaelsspelet

Klass 3 St Göran och Draken

Klass 5: Lucia/Greklandsdrama

Klass 7: Show (teambuilding genom musik och drama)

Klass 8: Stor uppsättning för offentlig visning. Syftet är att eleverna får genom att ikläda sig andra roller få upp ögonen för människors olikheter och möta en publik. Eleverna är delaktiga i alla led i produktionen och tränar därmed för respekt för varandras arbete.

Skördeveckan: Redan på våren börjar förberedelserna till skördefesten. Blivande klass 3 förbereder plantor som till hösten kan skördas. Ofta görs detta i samarbete med faddrar i syfte att främja gemenskap och trygghet mellan klasser. Även andra klasser är delaktiga genom att ta med sig grönsaker som används till att få en gemensam utsmyckning i matsal. Därefter skalar och hackar eleverna grönsakerna till den gemensamma soppan. Hela skolan bjuds i slutet av skördeveckan till ett dukat långbord där en klass står för serveringen.

Vinterlekar: Alla elever och hela personalen genomför ett rollspel i naturen baserat på Mikaellegenden. Detta skapar en stor gemenskap i alla åldrar oavsett vem man är. Vinterlekarna kan komma att utgå beroende på väderlek.

Vårspelet: Vårterminens största gemensamma evenemang, med ett vårspelet samt dans kring majstång. Vi tänder valborgsmässobålet under allsång. Elever från olika klasser och stadier uppträder tillsammans, vilket främjar känslan av samhörighet mellan äldre och yngre elever.

Ansvarig

Evenemangsgruppen och lärare.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret. Rektor kan i samverkan med lärarna besluta om att ett evenemang ställs in under året.

Kartläggning

Mål

Syftet är att få kunskap om främst elevernas psykosociala arbetsmiljö och att identifiera riskområden för diskriminering, kränkningar och trakasserier.

Eleverna är den viktigaste källan till kartläggningen. De vet var riskerna för diskriminering, kränkningar och trakasserier är som störst. Varje år behöver ny kartläggning göras. Nya elever tillkommer, beteendemönster, platser för lek och socialt umgänge ändras.

Insats

Gemensam enkät för de yngre, respektive de äldre barnen, vilka tas fram av lärarna på högstadie- respektive låg/mellanstadiekonferenserna. Enkäterna ska genomföras varje år och följas upp över tid för att analysera resultat och uppmärksamma trender. Enkäterna för de yngre barnen ska även inkludera fritidshemmet.

Enkäterna är ett verktyg. Andra viktiga instrument är samtal mellan olika parter och i varierade former.

De kartläggningsmetoder vi vill använda är:

- dokumenterade observationer av pedagoger
- barn- elevenkäter, interna och externa⁴
- elevhälsoteamet
- elevråd
- fritidsråd
- klassråd
- kontinuerliga samtal mellan undervisande lärare och elever
- samtal elever och rektor
- utvecklingssamtal.

Ansvarig

Skolledning, elevhälsoteamet, klasslärare/mentorer, medarbetare på fritidshemmet, elevrådet.

Datum när det ska vara klart

Arbetet pågår under hela läsåret.

---

⁴ På uppdrag av Sigtuna kommun genomför MARKÖR en årlig elevenkät som riktar sig till elever och vårdnadshavare, åk 3, 5 och 8.

Skolinspektionen genomför årligen enkäter som riktar sig till elever i förskoleklass, åk 5 och 9, vårdnadshavare och pedagogisk personal.

Förebyggande arbete

Skolans förebyggande arbete handlar det om att minimera riskerna för diskriminering, kränkningar och trakasserier: Att sätta in åtgärder utifrån kartläggningen.

Rastvakter

Mål

Syftet med rastvakter är att garantera elever trygghet och säkerhet.

Insats

Det ska finnas rastvaktsscheman för alla stadier. Rastvakterna ska bära gula västar för att bättre kunna uppmärksammas av elever. Rastvakter ska finnas för både högstadiet, mellan- och lågstadiet. Rastvakterna ska vara särskilt aktiva vid de områden där konflikter lätt uppstår: Till exempel vid fotbollsplanen och bordtennisbordet. De yngre barnen ska följas åt av assistent och/eller klasslärare till idrottslektionerna. Dessa ska också ha uppsyn över omklädningsrummen.

Under rasterna ska pedagogerna stödja barnen i barnens sociala samspel. Barnen ska uppmuntras till lek och aktiviteter genom att pedagogerna ingångsätter, lär ut nya leker, är aktiva observatörer i leken/aktiviteten.

Ansvarig

Ledningsgrupp, schemagrupp, klasslärare/mentorer/fritidshemmets medarbetare.

Datum när det ska vara klart

Rastvaktsschemat ska vara klart i samband med läsårsstart och revideras efter behov. Arbetet pågår under hela läsåret.

Ordningsregler och eventuellt specifika klassregler

Mål

Enligt skollagen beslutar rektor om ordningsregler.⁵ Dessa ska tas fram i samverkan med elever och ska följas upp varje år. Syftet är ökad trygghet och studiero.

Insats

Varje klass går igenom nuvarande regler och lämnar förslag på eventuella ändringar, som tas upp i elevrådet. På fritidshemmet tas förslagen upp på fritidsrådet. Elevrådets och fritidsrådets förslag tas sedan upp på kollegiet/fritidshemmets planeringsmöten. Reglerna fastslås slutligen av rektor.

---

⁵ Skollagen 5 kap Trygghet och studiero, 5 § Ordningsregler

Specifika regler ska tas fram för varje klass. Dessa får inte strida mot de gemensamma reglerna.

Ansvarig

Klasslärarna/mentorerna/ansvarig, medarbetare på fritidshemmet.

Datum när det ska vara klart

Höstterminen 2017.

Utbildning av personal

Mål

Då nätkränkningar ökar bland ungdomar, finns ett uttalat behov av utbildning inom detta område. Syftet är att alla vuxna ska få mer kunskap i hur vi agerar när ungdomar blir kränkta eller kränker någon annan på sociala medier.

Insats

Samarbetet med kommunens fältassistenter ska omfatta även de yngre åldrarna, från årskurs 3 eller 4. Samarbetet kan ske i olika former: Föreläsningar för personalen, diskussioner och samtal med eleverna. Externa föreläsare och/eller fortbildningskurser för skol- och fritidshemspersonal ska finnas med som alternativ på fortbildningsdagar.

Ansvarig

Ledningsgrupp, varje medarbetare.

Datum när det ska vara klart

Fortlöpande kompetensutveckling.

Rutiner för akuta situationer

Kränkande behandling innebär att ett barn eller elevs värdighet kränks. Har kränkningen samband med någon av diskrimineringsgrunderna kallas det trakasserier. Kränkande behandling innebär att ett barn eller elevs värdighet kränks. Har kränkningen samband med någon av diskrimineringsgrunderna kallas det trakasserier.

Den som ser eller hör något som den uppfattar som en kränkning skall omedelbart berätta detta för en vuxen. Enligt skollagen (2010:800) är lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling skyldiga att anmäla detta till rektor. Rektor är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen. Rektor ansvarar för att utredning påbörjas omgående. När ärendet är utrett och åtgärder vidtagna och berörda parter är överens om att ärendet kan avslutas, återrapporterar rektor detta till huvudmannen.

Blanketter som finns på skolans hemsida, www.josefinaskolan.nu:

- Anmälan om kränkande behandling och/eller trakasserier
- Utredning vid diskriminering, kränkande behandling och/eller trakasserier
- Återrapportering av utredning och åtgärder

Josefinaskolan följer skollagens disciplinära ”åtgärdstrappa”:⁶

- allmänna befogenheter för rektor och lärare
- utvisning ur undervisningslokalen
- kvarsittning
- utredning
- tillfällig omplacering
- tillfällig placering vid en annan skolenhet
- avstängning i vissa obligatoriska skolformer
- avstängningstid i vissa obligatoriska skolformer.

Kränkande behandling eller trakasserier personal mot elev

Rektor informerar huvudmannen och påbörjar utredning.

Kränkande behandling eller trakasserier mot personal

Medarbetare vänder sig i första hand till sin arbetsgivare och/eller till sin fackliga organisation.

---

⁶ Skollagen, 5 kap, Trygghet och studiero, reglerar skolans åtgärder för att främja trygghet och studiero